

послуг. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view> (дата звернення 03.12.2023 року).

3. Жарая С. Б. «Прозорий офіс» як практика надання адміністративних послуг сучасного європейського рівня. *Ефективність державного управління*. 2019. № 2. URL: www.academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf7Zharaja.pdf (дата звернення 01.12.2023 року).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-59>

ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Мельник Тетяна Миколаївна

*старший викладач, викладач юридичних дисциплін
Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола
м. Тернопіль, Україна*

Біда Владислав Михайлович

*здобувач освіти спеціальності «Правоохоронна діяльність»
Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола
м. Тернопіль, Україна*

Починаючи від 24 лютого 2022 року, українське суспільство живе в умовах воєнного стану, введення якого зумовило російське вторгнення на наші землі. Наслідком введення даного правового режиму стало втілення у життя українських громадян цілої низки соціальних, економічних, політичних та правових конструкцій, котрі закладають підвалини в його існування, здатного стримати всі життєдайні джерела для існування України, що проявляється через гіперболізацію та оптимізацію широкого кола ресурсів різної природи.

Досліджуючи особливості публічного адміністрування в діяльності органів Національної поліції під час дії правового режиму воєнного стану, вбачаємо за доцільне згадати про саме поняття «публічного адміністрування», яке досить часто ототожнюють із «державним управлінням». Так, на думку Ігнатюка О.Б. та Горачука В.В. «публічне адміністрування є трансформацією класичного розуміння державного управління, що передбачає участь громадськості в управлінській діяльності» [1, с. 103]. Кобко Є.В. зазначає, що «публічне управління – це цілеспрямований процес діяльності органів публічної влади, який

полягає у обранні відповідних форм, методів та засобів щодо захисту прав та свобод людини, інтересів держави та суспільства, основним механізмом реалізації якого є саме публічне адміністрування» [2, с. 287]. Нагадаємо, до суб'єктів публічного адміністрування/управління належать, насамперед, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Якщо вести мову про органи Національної поліції, котрі належать до органів виконавчої влади, то їх діяльність, у тому числі й у період воєнного стану, визначають наступні Закони України: «Про правовий режим воєнного стану», «Про Національну поліцію», «Про основи національного спротиву», «Про оборону України», «Про Національну безпеку України» та інші.

Вбачаємо за доцільне розглянути принципи, функції та методи публічного адміністрування в діяльності органів Національної поліції, зокрема, у період дії правового режиму воєнного стану.

Ромашов Ю.С. вказує, що «принципи публічного адміністрування – це основні положення управлінської діяльності, що використовують для пояснення сутності та аналізу суспільних процесів, особливостей функціонування публічних органів і суспільства» [3, с. 107]. До принципів діяльності правоохоронних органів віднесемо: верховенство права, законності, взаємодії з громадськістю, політичної нейтральності, професіоналізму та компетентності, ефективності, науковості, добросовісності та патріотизму. Окремо хочемо звернути увагу на останній принцип, який в умовах сьогодення відіграє неабияку роль в діяльності правоохоронців, адже означає, що кожен з них повинен віддано та вірно служити Українському народові.

Під функціями публічного адміністрування в органах Національної поліції Бугайчук К. вбачає «зумовлені цілями та завданнями Національної поліції України конкретні складники змісту публічного адміністрування, які мають об'єктивний, універсальний та державно-владний характер, складаються з груп відносно самостійних, однорідних дій, здійснюються уповноваженими суб'єктами та спрямовані на оптимізацію організаційної структури системи Національної поліції України, врегулювання внутрішніх управлінських процедур, впорядкування організаційних відносин, а також організацію забезпечувальних процедур адміністрування в системі Національної поліції» [4, с. 115].

Усі функції публічного адміністрування в органах Національної поліції можна розмежувати на:

1) загальні/основні функції, котрі в діяльності правоохоронних органів є універсальними, а також пристосованими до різного роду управлінських процесів. До них відносять: організаційну,

прогнозування, планування, аналітичну, керівництва, розпорядництва, обліку, координації, контролю;

2) забезпечувальні/додаткові функції носять специфічний зміст, що породжено особливостями системи Національної поліції, її правового статусу. Саме за їх допомогою створюються необхідні умови для нормальної діяльності усіх структур в системі Національної поліції. До них належать: документальна, кадрова, фінансова, матеріально-технічна, інформаційна функції.

Під методами публічного адміністрування в органах Національної поліції розуміють «застосовувані уповноваженими суб'єктами в межах їх компетенції прийоми та способи владно-управлінського впливу, спрямовані на впорядкування організаційної структури системи Національної поліції України, планування, підготовку, розробку, виконання та реалізацію управлінських рішень, організацію діяльності апарату управління, здійснення документального, інформаційного, кадрового та психологічного забезпечення діяльності органів і підрозділів Національної поліції» [5, с. 12].

Методи публічного адміністрування в органах Національної поліції поділяють на:

1) організаційно-нормативні методи: регламентування, нормування (імперативне та методичне). Основними видами актів, котрі документально оформлюють застосування даних методів, є: штатний розпис, інструкція, положення, посадова інструкція, нормативи, правила;

2) організаційно-розпорядчі методи, які застосовуються впродовж поточної організаційної роботи, що ґрунтується на нормативній базі, яка є наслідком застосування попередніх методів адміністрування (активне та пасивне розпорядництво).

Правовий режим воєнного стану зумовив особливості не лише у діяльності органів Національної поліції, але й у організаційній структурі останніх, виділивши їх у спеціальні підрозділи/групи чи окремих працівників, котрі володіють підвищеною професійною, фізичною/спеціальною підготовкою та спроможні успішно виконувати окремі види адміністративної діяльності. Сюди слід віднести підрозділи патрульної служби спеціального призначення, снайпери, групи застосування спеціальних хімічних речовин, зв'язкові, спеціалісти з відеодокументування тощо.

Таким чином, широкомасштабне російське вторгнення на українські землі спровокувало те, що органи Національної поліції почали активну та плідну співпрацю із Національною гвардією, Збройними Силами України, Європол, Інтерпол, аби подолати ту злочинність, котра щодня зростає у складних умовах сьогодення нашої країни не лише на

окупованих територіях, а й на всій території України. У таких умовах законодавець надав правоохоронцям/поліцейським розширені повноваження стосовно захисту свого життя та здоров'я, а також громадян, суспільства і держави загалом. Із веденням активних бойових дій відбувається надання додаткових повноважень поліцейським, що обумовлено потребами забезпечення правового режиму воєнного стану, стабілізації ситуації в країні, а також захисту публічного/громадського порядку.

Література:

1. Ігнатюк О. Б., Горачук В. В. Основні засади публічного адміністрування в правовому полі українського законодавства. *Інвестиції: практика та досвід*. № 8. 2021. С. 98–104. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/8_2021/18.pdf

2. Кобко Є. В. Спеціальна правосуб'єктність органів публічного управління в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 8. С. 284–288. URL: http://lsej.org.ua/8_2023/66.pdf

3. Ромашов Ю. С. Принципи публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 6. 2019. С. 106–109. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_2019/6_2019.pdf#page=106

4. Бугайчук К. Функції публічного адміністрування в органах Національної поліції України: поняття та класифікація. *Підприємництво, господарство і право*. № 5. 2018. С. 112–117. URL: <http://surl.li/ogufz>

5. Бугайчук К. Л. Методи публічного адміністрування в органах Національної поліції України: загальнотеоретичний підхід. *Право і безпека*. 2018. № 2(69). С. 10–17. URL: <http://surl.li/ogvgm>